

„DRĄSOS KELIAS“ POLITINĖS PARTIJOS

2016 m. Seimo rinkimų programa

PROGRAMA

ŽMOGUS, jo problemos ir rūpesčiai, dvasinė būseną, materialinė gerovė, jo šeima, santykiai su kitais visuomenės nariais yra „Drąsos kelio“ partijos dėmesio centre. Tačiau aukščiausių tikslų visose žmogaus gyvenimo srityse neįmanoma pasiekti be vieno labai svarbaus dalyko – teisingumo. Teisingumas-pamatinė visuomenės vertybė, kuria demokratinėje valstybėje grindžiami žmonių santykiai.

Tai reiškia:

** lygios teisės nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, religijos, išsilavinimo ar politinių įsitikinimų;*

** piliečių apsauga nuo savivalės ir piktnaudžiavimo valdžia;*

** pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, remiantis protingais ir pagrįstais įstatymais, aukštos dorovės nuostatomis, bendruomenės dvasia ir solidarumu.*

Deja, šiuolaikinėje Lietuvoje teisingumas visose srityse dar netapo įprasta gyvenimo norma.

Mūsų tikslas-garbinga, be politinės korupcijos skaidri ir teisinga Lietuva, kurioje teisinės valstybės principai būtų ne beprasmė deklaracija, bet taptų visų piliečių gerbiamu bendro gyvenimo pamatu. Teisingumas turi įsivyrėti teisėje ir teisėtvarkoje, versle ir visoje ūkinėje veikloje, mokesčiuose ir socialiniuose reikaluose, pareigūnų ir tarnautojų veikloje.

Kol kas mūsų valstybėje to nepavyko pasiekti, akivaizdūs neteisingumo faktai neretai bado akis.

Pavyzdžių, žeidžiančių žmonių savigarbą ir orumą, galima pateikti daug.

- Lietuvoje vieni didžiausių Europoje atlyginimų skirtumai. Minimalus atlyginimas Lietuvoje mažiausias tarp Baltijos šalių, o maksimalus-vienas didžiausių. Lietuvos darbininko atlyginimas 7,4 karto mažesnis nei įmonės vadovo. Vokietijoje šis skirtumas siekia 4,3 karto, D. Britanijoje-3,4 karto, Latvijoje-5,9 karto, Estijoje-6,2 karto;*
- vyrų ir moterų atlyginimų atotrūkis įvairiose ūkio šakose sudaro nuo 2 iki 40 proc.;*
- Lietuvos BVP 1 žmogui jau sudaro 75 proc. ES vidurkio. Tai daugiau nei Latvijoje/64 proc./, Lenkijoje/68 proc./ ir beveik susilygina su Estija/76 proc./. Tačiau mūsų atlyginimai ir pensijos mažiausi, lyginant su kaimyninėmis šalimis. Iš dalies taip yra ir dėl to, kad Lietuvoje darbo užmokesčio dalis BVP sudaro 40-41 proc., kai tuo tarpu daugelyje civilizuoatų kraštų ji siekia 50 ir daugiau procentų;*
- Lietuvoje šešėlinė ekonomika sudaro apie 26 proc. BVP. Tai trečia pagal dydį procentinė dalis ES;*

- 2013 m. Europos Komisija pirmą kart istorijoje paskelbė ES kovos su korupcija ataskaitą, kurioje Lietuva pavaizduota kaip labiausiai korumpuota bendrijos šalis. Net 29 proc. apklaustų šalies gyventojų tvirtino, kad nors kartą per pastaruosius 12 mėnesių iš jų buvo reikalaujama kyšio /ES vidurkis-4 proc./;
- Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto duomenimis, nors tiekėjai mažina produkcijos supirkimo kainas, perdirbėjai ir ypač prekybos tinklai, naudodamiesi savo monopoline ir oligopoline padėtimi, didina prekių antkainius, todėl kainos gyventojams ne mažėja, o didėja. Prekybininkų godumą rodo antkainiai, kurie kartais viršija 50 proc. Tačiau Konkurencijos tarnyba arba kukliai tyli, arba bejėgiškai atsirašinėja į nurodomus prekybininkų viršpelnių faktus.

Tokių neteisingumo pavyzdžių pasekmės mūsų visuomenėje neretai būna tragiškos, kelia pagrįstą žmonių pasipiktinimą, nepasitenkinimą, nusivylimą gyvenimu. 2014m. 1000-čiai gyventojų įregistruotos 32 savižudybės. Tai vienas aukščiausių rodiklių pasaulyje. Vidutiniškai per metus nusižudo beveik 1000 mūsų piliečių.

Jungtinių Tautų atliktas tyrimas parodė, kad pasaulio laimės indekse mes-60-je vietoje. Lietuvoje apie 22 proc. žmonių save laiko nelaimingais/Skandinavijos šalyse-1-3 proc./Tai dar kartą patvirtina mintį, kad teisingumas yra laimės pagrindas.

Teisingumo, dorovės stoka ir dėl to susidaranti slogi atmosfera visuomenėje /ne tik ekonominiai sunkumai ir bedarbystė/ verčia Lietuvos piliečius emigruoti į kitas šalis. Vien 2015 m. iš Lietuvos emigravo 44530 žmonių, iš kurių 37 tūkst. yra Lietuvos piliečiai.

Tai daugiau negu 2013 ir 2014 metais. Vadinasi, tendencija nėra gerėjanti. Ir nors 2015 m. 18380 piliečių grįžo į Lietuvą, nemažai jų, nusivylę gerų pokyčių stoka, išvažiavo vėl.

Jei dar paanalizuosime gyventojų gimstamumo ir mirtingumo rodiklius /pvz., 2014 m. Lietuvoje gimė 30369, o mirė 41776 žmonės/, tai ateities prognozė tampa dar liūdnesnė. Pagal darbingo amžiaus žmonių praradimą pirmaujame visoje ES.

Deja, iš Lietuvos išvyksta ne tik žmonės-traukiasi į kitas šalis ir užsienio kapitalas, nes kitur investuotojams sudaromos geresnės sąlygos. Taigi taip prarandamos ir darbo vietos.

Žmonių, investicijų, darbo vietų praradimai, atlyginimų problemos, prasta gyvenimo kokybė, neišnykstantis skurdas, vis dar klestinti neteisybė įvairiose gyvenimo srityse, monopolistų viršpelniai paprastų žmonių sąskaita, nelegalus lobizmas, korupcijos mastai, oligopolijos suokalbiai-kai produktų ir paslaugų gamintojų skaičius yra nepakankamas, kad veiktų tiesioginė konkurencija-visa tai verčia imtis neatidėliotinių priemonių padėčiai iš esmės keisti.

Todėl mūsų šūkis: SVARBIAUSIA-IŠDRĪSTI. Išdrįsti atvirai ir drąsiai pasakyti karčią tiesą, iškelti visuomenę skaudinančias problemas ir pasiūlyti konkrečius jų sprendimo būdus.

Ką siūlo „Drąsos kelio“ partija?

AUGA EKONOMIKA-KYLA ŽMONIŲ GEROVĖ

Manome, kad per 4 metus, atsižvelgdami į BVP augimą, mes galime pasiekti 1200 eurų vidutinį atlyginimą, o sparčiau didėjant finansinėms galimybėms-ir iki 1300 eurų.

Sieksime, kad minimalus mėnesinis atlyginimas sudarytų ne mažiau kaip 500 eurų ir jis būtų indeksuojamas pagal vidutinį darbo užmokestį, kad nepriklausytų nuo politikų valios.

Neapmokestinamą pajamų dydį tikslinga prilyginti minimaliam mėnesiniam atlygiui.

Vidutinė pensija turėtų siekti 400-450 eurų.

Tai ne populistinis šūkis. Realų pagrindą tam sudaro BVP augimas ir teisingumas. Estijoje, kurioje BVP panašus kaip ir Lietuvoje, vidutinis atlyginimas jau 2015 m. siekė apie 1100 eurų, t.y., 370 eurų daugiau nei Lietuvoje. Net nuo latvių, kurių BVP mažesnis, atsilikome 106 eurais. Ir tas atotrūkis, deja, vis didėja. Be to, per pastarąjį dešimtmetį pragyvenimo išlaidos Lietuvoje padidėjo daugiau kaip du kartus. Todėl teisingumas reikalauja, kad atitinkamai didėtų ir atlyginimai, ir pensijos, kurios priklauso nuo atlyginimų dydžio /sudaro 40 proc. atlyginimo/.

Tam reikia esminių pokyčių ekonomikoje, kad ji užtikrintų didėjančias investicijas, darbo vietų kūrimą ir geresnį žmonių gyvenimą.

- *Suaktyvinti inovacinę politiką, orientuojant mokslo ir studijų centrus į inovacijų, aukštųjų technologijų kūrimą, mokslininkų ir verslininkų bendradarbiavimą, aukštųjų technologijų slėnių kūrimą, aktyvesnį LEZ galimybių panaudojimą. Daugiau pritraukti į šalį užsienio aukštųjų technologijų firmų, papildomų investicijų į Lietuvos ekonomiką, sudarant investuotojams geresnes sąlygas/šalindami biurokratinės kliūtis, spartindami statybų leidimų išdavimą ir pan./*
- *Turime žiūrėti plačiau ir gaminti ne tik tai, ko reikia Lietuvai dabar, bet ir tai, ko reikės pasauliui po keliolikos metų. Daug neišnaudotų galimybių turime perspektyviose srityse, tokiose, kaip informacinės technologijos, elektroniniai logistikos sprendimai, biotechnologijos, farmacija ir kt.*
- *Sieksime, kad į Lietuvos ekonomiką per 4 metus būtų papildomai investuota ne mažiau kaip 7 mlrd. eurų./2015m.buvo 13,2 mlrd. eurų/*
- *Mažinti šešėlinę ekonomiką, ryžtingai kovoti su korupcija, panaudojant kitų šalių pažangią patirtį/Singapūro, Gruzijos ir kt./, skaidrinti ir viešinti viešuosius pirkimus, o pažeidėjus, dėl kurių kaltės milijonai nukeliavo „atkatamas“, traukti baudžiamojon atsakomybėn. Per metus viešiesiems pirkimams išleidžiama daugiau kaip 3 milijardai eurų. Jei bent 10 proc. padidintume efektyvumą, sutaupyti daugiau kaip 300 mln. eurų.*
- *Teikti didesnę paramą smulkiam ir vidutiniam verslui/didesni kreditavimo fondai, mažesni mokesčiai pradedantiems verslą, verslo inkubatoriai ir kt./Europos*

antikorupcijos ir valstybės kūrimo tyrimo centro duomenimis, didesnė administracinė našta nei Lietuvoje yra tik šešiose pasaulio valstybėse. Šis rodiklis vertintas pagal verslo pradžia reikiamų procedūrų, mokamų mokesčių skaičių.

- *Stiprinti Konkurencijos tarybos, Valstybinės kainų ir energetikos komisijos veiklą, kad būtų ribojami monopolistų viršpelniai, nebūtų nepagrįstai didinamos kainos, sudaromos sąlygos tiesioginei konkurencijai. Apskritai tikslinga svarstyti, ar dabar Konkurencijos įstatyme nustatytos koncentracijos ribos/1 ūkio subjektas-40 proc.rinkos,3 ūkio subjektai-70 proc. rinkos/atitinka visuomenės interesą ir ar nereiktų šias ribas mažinti. Kai kuriose savivaldybėse vienas didysis prekybos tinklas užima 40 proc. rinkos, be to, praktiškai nepaliekamos nišos mažiesiems prekybos taškams. Kiti būdai mažinti kainas-kainų viešinimas, PVM mažinimas būtiniausiems produktams, smulkių verslininkų skatinimas konkuruoti su prekybos tinklais.*
- *Išanalizuoti valstybės ir savivaldybių nekilnojamojo turto panaudojimo efektyvumą. Spartinti būsto renovaciją ,numatant palankias sąlygas gyventojams.*
- *Išsamiau reglamentuoti lobistinę veiklą, kad ji būtų aiški, skaidri ir vieša, be nelegalių lobistų .Įregistruoti yra tik 36 lobistai, kiti, deja, veikia nelegaliai. Išplėsti lobistinės veiklos deklaracijų ir ataskaitų turinį, kad būtų aiškūs joje dalyvaujantys politikai, pareigūnai, valstybės tarnautojai.*
- *Patikrinti valstybės investicinius projektus, nes kai kurių vykdomų projektų efektyvumas ir tikslingumas kelia pagrįstų abejonių. Neretai tai būna beprasmis lėšų švaistymas, išlaidavimas reprezentaciniams tikslams, perkant naujus automobilius, baldus, vykstant į užsienio komandiruotes, po kurių reikiamai neatsiskaitoma, neįdiegiama jokia pažangi patirtis.*
- *Pertvarkyti valstybės biudžeto formavimą, aiškiai išskiriant prioritетines kryptis ir čia koncentruojant finansinius išteklius. Valstybės finansai turi būti tvarkomi skaidriai ir atsakingai, o valstybės biudžetas-nedeficitinis. Savo piliečius gerbianti valdžia turi gyventi pagal išgales, todėl valstybės įsiskolinimas turi mažėti, o išlaidos – neviršyti pajamų.*
- *Mokesčių sistema turi būti gerai apgalvota, stabili, paprasta, skatinanti ūkio subjektus mokėti visus mokesčius. Per dideli mokesčiai mažina mokestinę bazę, didina šešėlinę ekonomiką, mažina investicijas ir galiausiai gali neigiamai paveikti biudžeto surinkimą.*
- *Įkurti nacionalinį banką.*

ATNAUJINTI ENERGETIKOS STRATEGIJĄ

Prioritetu ir toliau lieka kintamos elektros srovės jungtys tarp Lietuvos ir Lenkijos, Lietuvos ir Lenkijos dujų tinklo jungtis, naujos atominės elektrinės statyba. Kita kryptis-plačiau panaudoti vietinius/organinių žaliavų ir atliekų/ ir atsinaujinančių energijos šaltinius-vėjo jėgainės, saulės kolektorius, geotermine energija, hidroelektrinės ir kt. Taip pat privalome taupyti energiją renovuodami gyvenamuosius namus, modernizuodami jų šiluminius mazgus, įrengdami reguliuojamas šilumos sistemas su energijos apskaita kiekvienam butui.

Apskritai reiktų iš naujo peržiūrėti valstybės energetikos strategiją ir remiantis sisteminiu požiūriu papildyti ją naujais akcentais, iš naujo įvertinti visas šalies energetikos galimybes ir visus išteklius pagal dabartinę situaciją ir prognozes.

PATRAUKLUS GYVENTI IR KURTI KAIMAS

Atsižvelgiant į tai, kad ES žemės ūkio politika nuolat keičiasi, privalome koreguoti mūsų kaimo plėtros prioritetus. Tai reiškia, kad turime akcentuoti ne tiek žemės ūkio produkcijos didinimo, kiek maisto produktų kokybės gerinimo, ekologinės žemdirbystės, vietinės rinkos, aplinkosaugos klausimus. Kaimas turi atsigaivinti plėsdamas amatų, verslų ir užsiėmimų įvairovę pagal vietos sąlygas, ypatybes, tradicijas.

Taip pat turime siekti, kad ES išmokos kaimui nebūtų diskriminacinės, lyginant su išsivysčiusių ES valstybių išmokomis. Jos turi suvienodėti spartesniais tempais. Lietuvos žemdirbiai privalo turėti tokias pačias konkurencines sąlygas, kaip ir kitų ES šalių žemdirbiai.

Žemės reformą tikslinga vykdyti panaudojant pažangią Skandinavijos šalių patirtį.

Kooperacija savanoriškais pagrindais, kaimo bendruomenių stiprinimas, konsultavimo tarnybos, gerai žinančios vietos sąlygas ir pasaulines tendencijas, verslų infrastruktūros vystymas, atsilikusių regionų atgaivinimas, gamtos išteklių ir biologinės įvairovės apsauga, bioenergetikos projektai-tai tos gairės, pagal kurias turi vystytis Lietuvos kaimas.

GAMTA-MŪSŲ TURTAS

Pagrindinis tikslas šioje srityje-visuomenės ir aplinkosaugos interesų darna, leidžianti kurti gyventojų gerovę su minimalia žala aplinkai.

Svarbiausi aplinkosaugos projektai turi užtikrinti protingą gamtos išteklių naudojimą, atliekų tvarkymą, remiantis teigiama kitų šalių patirtimi ir ES direktyvomis, geriamojo vandens kokybės gerinimą, nuotekų valymą, oro taršos mažinimą, miško plotų didinimą žemdirbystei mažai tinkamose teritorijose, tinkamą valstybės saugojamų teritorijų priežiūrą.

Griežtai turi būti įvertintos savavališkos statybos, ypač valstybės saugomose teritorijose ir prie vandens telkinių.

ŽMONIŲ GERBIAMA VALDŽIA, PASIDIDŽIAVIMO VERTA VALSTYBĖ

Visų Lietuvos piliečių-ir užsienyje, ir savo šalyje gyvenančių-pastangomis turime kurti teisingą demokratinę sąmoningų piliečių valstybę, kurioje kiekvienas žmogus jaustųsi reikalingas, gerbiamas, turintis reikiamas teises ir socialines sąlygas oriam gyvenimui. Kanados, Naujosios Zelandijos, Jungtinės Karalystės valstybės institucijų pertvarkymo patirtis rodo, kad galima išugdyti valstybės tarnautojų pagarbą kiekvienam žmogui, sumažinti biurokratizmą ir spartėjančios globalizacijos, žinių visuomenės sąlygomis geriau tenkinti piliečių poreikius. Tuomet ir piliečiai pradeda labiau gerbti savo valdžią ir didžiutis savo valstybę.

Valstybė ir valdžia be oligarchų ir neteisėtų lobistinių grupuočių įtakos, be korupcijos, be socialinio neteisingumo, su skaidria ir sąžininga finansų politika, su aiškia valstybės raidos vizija gali pelnyti žmonių pasitikėjimą. Tam reikia tik politinės valios.

Iš esmės reikia keisti požiūrį į savivaldą. Būtina suteikti savivaldybėms, seniūnijoms, kurios yra arčiau žmonių, daugiau funkcijų, galių ir atsakomybės.

Besąlygiškas valdžios sprendimų viešumas-tai užkarda neteisėtiems sandoriams ir korupcinėms schemoms, atkirtis jų dalyvių nebaudžiamumui ir efektyvus būdas užtikrinti piliečių teisę žinoti, vertinti ir dalyvauti priimant sprendimus.

Mes taip pat siūlome atšaukti antidemokratinis partijų finansavimo principus ir apribojimus, užkonservuojančius dabartinę išsigimusią partinę sistemą ir nomenklatūrą, reformuoti rinkimų sistemą didesnio demokratiškumo, partijų nomenklatūros įtakos apribojimo linkme.

EFEKTYVUS ŠVIETIMAS – IŠSILAVINUSI VSUOMENĖ

Visapusiškai išsilavinęs, pilietišką žmogus, gyvenantis globaliame pasaulyje ir šiuolaikiška, konkurencinga, žinių ir aukštųjų technologijų valstybė su pagarba tautinėms tradicijoms ir istorinei praeičiai-tokie uždaviniai išskyla Lietuvos švietimo sistemai.

Igyvendinti juos galima didinant mokytojo kompetenciją ir autoritetą, suteikiant galimybę kiekvienam jaunam žmogui, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos, gauti kokybišką išsilavinimą, apgalvotai sudarant ugdymo vertybinį turinį. Vakarų patirtis rodo, kad didesnė mokyklos autonomija, tėvų iniciatyva, nepriklausomų ir privačių mokyklų steigimas/Švedijos patirtis/didina konkurenciją tarp mokyklų ir verčia jas dirbti sėkmingiau.

Optimizuojant mokyklų tinklą, būtina atsižvelgti į vietos sąlygas, bendruomenės interesus, nesivadovauti vien mokinių skaičiumi.

Didžiausias šeimos ir valstybės „kapitalas“ yra vaikai, todėl sąmoningo, sveiko ir dorą piliečio ugdymas, dėmesys ir parama šeimai, vaikui nuo mažų dienų turi būti valstybės prioritetas. Jau darželyje reikia rūpintis, kad vaikai nenukryptų alkoholizmo ir narkomanijos klystkeliais. Valstybės parama gabiems vaikams, jaunesiems išradėjams, olimpiadų, konkursų nugalėtojams

motyvuotų ir skatintų juos sparčiau tobulėti ir tapti išsilavinusiais, visaverčiais visuomenės nariais. Be abejo, svarbus vaidmuo čia tenka mokytojui-ši specialybė turi tapti prestižinė, visuomenėje gerbiama ir remiama.

Ypač svarbu remti išeivijos mokyklas, kurios padeda perduoti lietuvišką tapatybę išeivijoje augančiai jaunajai kartai, stiprina realią grįžimo į Lietuvą perspektyvą, įgalina palaikyti glaudesnius ryšius su savo tėvų, senelių gimtuoju kraštu.

Patriotiniam auklėjimui mokyklose reikia daugiau pasitelkti literatūrą ir gyvus žmones-veteranus, didvyriškus Tėvynės gynėjus, karius, kviesti juos į susitikimus, šventes. Tikslinga pagal Vokietijos, Austrijos modelį pertvarkyti profesinio rengimo sistemą, orientuojant ją į šalies ūkiui reikalingiausių specialistų parengimą. Bendradarbiavimas su darbdaviais didintų jų atsakomybę už kvalifikuotų darbininkų integraciją į darbo rinką.

Būtina apgalvoti, įsiklausant į akademinės visuomenės pasiūlymus, tęsti aukštojo mokslo reformą. Deja, teisingumo principas pažeidžiamas ir aukštosiose mokyklose-studentų diskriminacija pagal turtinę padėtį diskredituoja aukštojo mokslo vienodo prieinamumo principą. Lietuvos universitetai studijų kokybe nusileidžia Vakarų universitetams. Todėl mokslas ir švietimas turi tapti vienu svarbiausių valstybės prioritetų. Išsilavinę žmonės, aukštos kvalifikacijos specialistai-didžiausias mūsų valstybės turtas. Palaikyti jų reikiamą kvalifikaciją ir žinių lygį turi padėti ir tęstinio ugdymo arba mokymosi visą gyvenimą sistema, kurią kuriant privalo dalyvauti bendrojo ugdymo ir aukštosios mokyklos.

KULTŪRA IŠREIŠKIA TAUTOS TAPATYBĘ

Kultūros sferai priklauso ne tik kultūros ir meno paveldas, tradicijos, papročiai, folkloras, per kuriuos reiškiasi tautos savitumas ir unikalumas, bet ir šiuolaikiškos kūrybos formos. Paveldas ir šiuolaikiškumas-tai dvi viena kitą papildančios kryptys. Abiejų uždaviniai yra kurti ir puoselėti lietuvių tautos tapatybę, turtinti žmonių dvasinį pasaulį, profesionalios kultūros pastangomis dalyvauti Vakarų ir pasaulio civilizacijos kūrime, įtvirtinti Lietuvą kaip visavertę kūrybišką europietišką valstybę. Šioje srityje svarbu įvertinti miesto ir kaimo vietovių gyventojų galimybes, panaikinti profesionaliojo ir mėgėjų meno atskirtį, kurti naujo tipo, globalią lietuvių kultūrą-juk trečdalis lietuvių tautos gyvena ne Lietuvoje. Tokia kultūra turi jungti pasaulyje gyvenančius lietuvius į juos apibrėžiančią visuomenę, užtikrinti Lietuvos autonomiškumą ir gyvybingumą globalizacijos sąlygomis.

Kultūros paveldas turi tapti viena pagrindinių priemonių tautos, vietos bendruomenių kultūriniam tapatumui išsaugoti. Negalima taikstyti su tuo, kad nyksta kai kurie vertingi istoriniai, archeologiniai paminklai, reprezentuojantys tautos istorinę praeitį ir kultūrinį

mentalitetą, užmirštamą įdomios vietinės tradicijos ir papročiai, etninės kultūros elementai. Siūlome tam papildomai pasitelkti ES fondus, pritraukti privačias investicijas.

Aktyviais kultūros propaguotojais turi būti bibliotekos, kultūros centrai, teatrai, krašto muziejai, kurių finansavimą reikia didinti.

Svarbu susigrąžinti į kultūros ir meno kolektyvus, valstybinius teatrus talentingiausius kūrėjus, sudaryti jiems geriausiais sąlygas.

Lietuva-krikščioniška šalis su savo kultūra, tradicijomis, papročiais, šeimos suvokimu, krikščioniškos moralės normomis, kurias privalo gerbti atvykstantys ir gyvenantys čia užsieniečiai, kitų tikėjimų atstovai, religinės bendruomenės ir Europos Sąjungos institucijos.

VALSTYBĖS PARAMA ŽMONĖMS, NEGALINTIEMS PASIRŪPINTI SAVIMI

Lietuvoje, kaip ir daugelyje ES valstybių, keičiasi gyventojų struktūra, ilgėjant gyvenimo trukmei, daugėja pagyvenusių ir senų žmonių, neįgaliųjų-jiems reikalinga valstybės parama ir globa.

Pagrindinis uždavinys-socialinis teisingumas visiems. Senų žmonių priežiūros galėtume pasimokyti iš ES šalių, kur steigiami ne senelių namai, o senų žmonių bendro gyvenimo namai. Tai socialinis būstas, kurio gyventojai patys susimoka už komunalines paslaugas, maistą, tačiau prireikus, gali gauti reikiamą pagalbą iš aptarnaujančių darbuotojų.

Neįgaliųjų integracijai į visuomenę reikia kurti specialias socialines programas, kurios padėtų jiems susirasti darbą, prisitaikyti prie aplinkos, gauti medicinos ir socialines paslaugas, jaustis visaverčiais savo valstybės piliečiais.

Nauja problema-emigrantų vaikai, palikti Lietuvoje. Neretai jie lieka be reikiamos priežiūros ir jiems kyla pavojus nukrypti narkotikų, alkoholizmo, nusikaltimų klystkeliais. Vaikų teisių apsaugos tarnybos savivaldybėse turėtų aktyviau domėtis šių vaikų likimu, prireikus, užmegzti ryšį su tėvais. Apskritai vaikų teisių apsaugos tarnybos savivaldybėse kartu su pedagogais ir tėvais daugiau dėmesio turi skirti smurtui prieš vaikus, patyčių, pedofilijos prevencijai, vaikų teisių apsaugai, nes pagal Vaikų teisių konvencijos, kurią Lietuva ratifikavo 1995 m., 19 str.1 punktą valstybė „siekdama apginti vaiką nuo įvairiausio pobūdžio fizinio ir psichologinio smurto, įžeidimų ar piktnaudžiavimo, priežiūros nebuvimo ar nerūpestingo elgesio, grubaus elgesio ar išnaudojimo, įskaitant seksualinį piktnaudžiavimą, kuriuos jis gali patirti iš tėvų, teisėtų globėjų ar kurio nors kito jį globojančio asmens, imasi visų reikiamų teisinių, administracinių, socialinių ir švietimo priemonių. “Deja, praktikoje šių Konvencijos nuostatų ne visada laikomasi, o kartais jos yra šiuurkščiai paminamos.

Didesnė parama šeimoms, auginančioms vaikus, ypač daugiavaikėms šeimoms, vienišoms motinoms, be abejojimo, ateityje atsipirktų su kaupiu-išaugtų nauja, gausesnė valstybės piliečių karta,

kuri galėtų aktyviai kurti naują Lietuvą visai kitomis sąlygomis ir naujai atsivėrusiomis galimybėmis. Didinti šią paramą galima būtų, įvedus prabangos mokesčius turtingiems žmonėms, kurie tokiu būdu galėtų daugiau prisidėti prie socialinių problemų sprendimo.

Didžiausia socialinė grupė Lietuvoje yra pensininkai, kurie jaučiasi visuomenėje nuskriausti. Nors atgavus nepriklausomybę buvo panaikintos sovietinių laikų privilegijos, jos pamažu atgimė dar didesniu mastu. Teisingumą ir pasitikėjimą valstybe tikrai nedidina teisėjų, mokslininkų, valstybinės pensijos, kurios neretai skiriamos ne už nuopelnus valstybei, o už pasėdėjimą šiltoje ir aukštoje kėdėje.

Šalyje yra 54 tūkst. žmonių, kuriems 65 ir daugiau metų. Tai apie 19 proc. visų gyventojų. Lietuvoje pensijos yra vienos mažiausių ES, mažesnės negu kitose Baltijos šalyse. Vidutinė senatvės pensija sudaro apie 40 proc. vidutinės po mokestinės algos. Kad pagyvenę žmonės galėtų jaustis oriai ir padoriai, šį santykį reiktų keisti, didinant pensijos procentinę dalį iki 60 proc. t. y., pensiją padidinti pusantro karto. Finansinius išteklius tam galima būtų rasti mažinant šešėlinę ekonomiką, keliant darbuotojų atlyginimus ir geriau surenkant socialinio draudimo mokesčius iš visų dirbančiųjų sluoksnių /ūkininkų, taip pat dirbančių pagal autorines sutartis, verslo liudijimus ir pan./, mažinant išlaidavimą visose ūkio šakose. Didesnės pensijos padidintų vartojimą-tai teigiamai atsilieptų rinkai, gyventojams. Be to, pensijas reiktų susieti su infliacija, kainų indeksais, vidutiniu atlyginimu. Būtina spręsti Sodros biudžeto formavimo bei deficito problemas.

Įdomi yra Japonijos patirtis-ten žmonių gyvenimo trukmė ir pensininkų skaičius žymiai didesni nei kitose šalyse. Japonai protingai panaudoja senjorus, dar galinčius dirbti-įdarbina juos pagal individualias sutartis, leidžiančias jiems patiems pasirinkti darbo laiką, vietą, darbo pobūdį ir krūvį. Taip ne tik į ekonomiką pritraukiama papildoma kvalifikuota darbo jėga, bet ir pagerinama senjorų turtinė padėtis.

Kad geriau būtų surenkami valstybės ir Sodros biudžetai, būtina didinti darbingų žmonių užimtumą, keisti dirbančiųjų ir socialinės paramos gavėjų santykį. Protingas, gerai apgalvotas Darbo kodeksas privalo atsižvelgti ir į darbdavių, ir į darbuotojų interesus, skatinti kolektyvinių sutarčių įvairovę. Švietimo ir mokslo ministerija, Darbo rinkos mokymo tarnyba turi peržiūrėti profesinio orientavimo planus, kad kiekvienas darbingas žmogus turėtų galimybę įsigyti darbo rinkai reikalingą profesiją, gautų darbą ir taptų socialinio draudimo mokėtoju, o ne bedarbio pašalpos gavėju. Ypatingą dėmesį reikia skirti jaunimui, kuris labiausiai linkęs emigruoti. Šiais laikais prieš jauną žmogų ,mokantį užsienio kalbų ,įvaldžiusį informacines technologijas, atsiveria visas pasaulis, viliojantis platesnėmis mokymosi ir darbo galimybėmis, karjera, pažinimo romantika. Negalima smerkti, jei jis išvyksta, norėdamas išbandyti save. Tačiau veikliam žmogui ir savo krašte yra nemažai neišnaudotų galimybių. Valstybė turi remti oficialių

ir neoficialių jaunimo organizacijų kūrimąsi ir plėtrą, tarpininkauti stiprinant jų bendradarbiavimą su vietos savivalda, kaimo ir miesto bendruomenėmis, skirti joms patalpas panaudos pagrindais, didinti jaunimo projektų finansavimą, skatinti jų dalyvavimą nevyriausybinių organizacijų veikloje. Mažesni dirbančio jaunimo mokesčiai skatintų darbdavius daugiau jaunų žmonių priimti į darbą.

Labai svarbu visuomenėje mažinti socialinę atskirtį, didinti vadinamąją vidurinę klasę. Nenormalu, kai atskirų valstybinių įmonių vadovų atlyginimai kelis ar net keliolika kartų viršija vidutinį darbuotojų atlyginimą. Per pastaruosius 25 metus augant šalies ekonomikai rezultatais labiausiai pasinaudojo verslas, didindamas savo pelnus, monopolistinės įmonės, didinusios savo produkcijos ir paslaugų kainas. Apie penktadalis Lietuvos žmonių gyvena žemiau skurdo ribos. Tarp jų labai daug pensininkų, darbo neturinčio jaunimo, vienišų motinų. Tai viena svarbiausių emigracijos priežasčių. Socialinis neteisingumas sukelia žmonių nusivylimą valdžia ir valstybe, depresija ir nuoskaudas. Mūsų uždavinys-konsoliduoti, telkti visuomenę solidarumo principais, remti socialiai orientuoto verslo iniciatyvas, kovoti prieš įvairių formų socialinę neteisybę. Tik tokioje visuomenėje Lietuvos žmonės susikurtų pasiturintį ir orų gyvenimą.

SVEIKA GYVENSENA-AKTYVI VISUOMENĖ

Lietuvoje valstybinės ir privačios sveikatos apsaugos išlaidos sudaro tik 6,28 proc. nuo BVP. Atsiliekame ne tik nuo Vakarų šalių, bet ir nuo Vidurio ir Rytų Europos šalių vidurkio. Tačiau svarbiausia, kad ir šios lėšos panaudojamos neefektyviai, neracionaliai. Mes gydome ligas, t. y., šaliname pasekmes, bet nešaliname priežasčių. Kanados, Skandinavijos šalių patirtis rodo, kad daugiau naudos duoda persiorientavimas į sveiką gyvenseną, į ligų profilaktiką. Lietuvoje turime puikų sveikuolių judėjimą, sveikos gyvensenos mokyklas, kurioms, deja, valstybė beveik neskiria dėmesio ir paramos. Reikia sukurti šalyje sveikos gyvensenos strategiją, įsiklausant į sveikuolių organizacijų pasiūlymus, remti Lietuvos sveikos gyvensenos ir natūralios medicinos rūmų iniciatyvas, iš esmės keisti sveikatos sistemą Lietuvoje. Dabar ligoms gydyti skiriama apie 2,29 milijardo per metus, t. y., 55 kartus daugiau negu sveikatai stiprinti. Tai didžiulė nepateisinama disproporcija. Turime skatinti žmones gyventi sveikai, atsisakyti žalingų įpročių, daugiau judėti, sportuoti, numatyti tam materialinio skatinimo priemones.

Esame Europos viršūnėje pagal mirtingumą ir sergamumą širdies ir kraujagyslių ligomis. Tačiau čia pagrindinis vaistas-būtent sveikas gyvenimo būdas, kaip profilaktinė, prevencijos priemonė.

Atsižvelgiant į tai, reikia parengti naują sveikatos apsaugos strategiją ir atitinkamai toliau tęsti sveikatos reformą. Svarbus uždavinys-sveikatos priežiūros įstaigų tinklo optimizavimas, vadovaujantis vienodo paslaugų prieinamumo visiems gyventojams, pirminės priežiūros paslaugų pasiekiamumo ir kokybės kriterijais bei atsižvelgiant į visuomenės demografinius

pokyčius. Daugiau paslaugų galėtų teikti privačios gydymo įstaigos, kurių išlaidas iš dalies kompensuotų valstybinės ligonių kasos.

Naujoje sveikatos apsaugos strategijoje reikia numatyti priemones korupcijai mažinti sveikatos sistemoje, atlyginimų normalizavimui pagal kvalifikaciją, atliekamą darbą ir patirtį, vaistų kainodarai reguliuoti, kad vaistų kainos mažėtų, alkoholizmui, narkomanijai mažinti ir t.t.

PILIEČIŲ PASITIKĖJIMO VERTA TEISĖSAUGA - DEMOKRATINĖS VALSTYBĖS TEISINGUMO PAMATAS

Aktuali problema mūsų valstybėje-piliečių pasitikėjimo teisine sistema atkūrimas. Kaip rodo apklausos, Lietuvoje tik 28 proc. žmonių pasitiki teismais. Neretai teisėjai painioja viešuosius ir privačius interesus, pažeidžia etikos normas, nesilaiko procesinių ir kitų įstatymų, piktnaudžiauja savo galia. „Teisingumo“ vykdymas didžiąja dalimi tapo galingųjų aptarnavimo priemone. Valstybės teisėsauga pasidarė priklausoma nuo kriminalizuotų politikų, verslininkų ir vykdomosios valdžios grupuočių įtakos ir pinigų. Didžiausias teisėsaugos dėmesys skiriamas mažareikšmiams, neįtakingų asmenų nusikaltimams, tuo tarpu įtakingi politikai ir turtingi asmenys išvengia griežtesnių bausmių net už milijoninės žalos nusikaltimus. Garsios rezonansinės baudžiamosios bylos pamažu numarinamos. Tai demoralizuoja visuomenę, ją supriešina, pamina bausmės neišvengiamumo principą, skatina nusikalstamumą.

Todėl būtina reformuoti teisėsaugos sistemą

Mes įsipareigojame:

- *suderinti teismų nepriklausomumą su veiksminga parlamentine ir visuomenės kontrole, išsaugant griežtą valdžių atskyrimo principą;*
- *pertvarkyti teisėjų ir prokurorų atrankos ir vertinimo sistemą;*
- *pertvarkyti dabartinės Teisėjų tarybos, kurios daugumą sudaro teisėjų nomenklatūra, funkcijas;*
- *pasiekti, kad į piliečių, nevyriausybinų organizacijų pranešimus apie korupcijos požymius/bylų vilkinimą, teismo nutarčių kokybę ir pan./būtų argumentuotai atsakoma ir, jei korupcija pasitvirtina, tyrimas būtų atliekamas per įstatyme numatytą laiką;*
- *pertvarkyti Konstitucinio teismo jo paties antikonstitutiškai priiimtas įstatymų leidėjo funkcijas;*
- *parengti teismų sistemos reformos nuostatas dėl visuomenės atstovų /tarėjų, prisiekusiųjų/ dalyvavimo teismų darbe, dėl teisėjų rinkimo, administracinių teismų, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Teisėjų atrankos kolegijos, Lietuvos apeliacinio teismo pertvarkymo, Teisėjų garbės teismo panaikinimo, nes jis tapo atsilikusia*

biurokratine institucija, kuri yra susidorojimo įrankis prieš privileijuotoms kastoms neįtikusius teisėjus;

- *griežčiau vykdyti antikorupcinę teisėkūros kontrolę;*
- *sukurti pedofilų registrą;*
- *ryžtingai užbaigti liustracijos procesą. Liustracijos komisiją iš VSD pavaldumo pervesti į Vyriausybės jurisdikciją, suteikiant jai reikiamą statusą ir finansavimą.*

Labai žalinga mūsų valstybei yra korupcija. Ji neigiamai veikia ekonomiką, moralę, mažina pasitikėjimą valdžia ir valstybe, skurdina žmones, gaunančius nedideles pajamas. Deja, kovoje prieš korupciją Lietuvoje beveik nepastebima esminės pažangos. Manome, kad šioje srityje reikia ryžtingai panaudoti kitų šalių patirtį/Singapūro, Gruzijos ir kt./, kurios per trumpą laiką pasiekė svarių rezultatų. Čia buvo keičiama pati sistema, negailestingai šalinami iš pareigų susikompromitavę pareigūnai, netoleruojami net menkiausi valstybės tarnautojų ir vadovų nusižengimai, piktnaudžiavimai tarnyba.

Reikia parengti išsamią antikorupcinę programą, kuri būtų ne formali, ne imituotų aktyvią kovą, ne dangstytų pažeidėjus, o numatytų konkrečias bausmes už atskirų jos punktų nevykdymą. STT pagalba įstaigų antikorupcinėms komisijoms neturi apsiriboti vien konsultacijomis. Viešumas, įstaigų vadovų šalinimas iš pareigų vien už antikorupcinės programos nevykdymą, neišvengiamos bausmės pažeidėjams parodytų visuomenei, kad kova tikra, nedirbtinė, efektyvi. Tuomet ir patys gyventojai, užuot siūlę kyšius, demaskuotų korumpuotus pareigūnus.

SAUGI LIETUVA - EUROPOJE IR PASAULYJE

Lietuvos užsienio politika turi tapti nuoseklia vidaus politikos tąsa ir būti grindžiama blaiviu mūsų siekių bei galimybių įvertinimu. Išlikdama ES ir NATO šalimi ir prisidėdama prie šių organizacijų tikslų įgyvendinimo, Lietuva turi aiškiau formuluoti ir ginti savo nacionalinius interesus, ekonomikos, kultūros, sisteminio saugumo ir kitose srityse. Tai svarbu, nes ES gyvena nelengvą, kupiną iššūkių laikotarpį-tenka spręsti bendrų ir atskirų šalių narių interesų subalansavimo problemą. Mes-už naują pažangų demokratišką ES modelį, pagrįstą solidarumu tarp valstybių ir žmonių.

Naujos geopolitinės aplinkybės ,grėsmė Europos saugumo sistemai Rusijos agresijos akivaizdoje kelia naujus uždavinius NATO ir mūsų krašto apsaugai. Turime toliau didinti Lietuvos gynybos finansavimą, kad jis atitiktų NATO standartus, tęsti Lietuvos kariuomenės stiprinimą šaukstiniais, bendradarbiauti su NATO šalimis stiprinant Baltijos šalių saugumą.

EMIGRANTAI - SVARBI MŪSŲ VISUOMENĖS DALIS

Didėjant emigracijai, labai svarbu neapsiriboti vien Lietuvoje gyvenančiais tautiečiais, turime žvelgti į tautos visumą, siekti neprarasti nė vieno piliečio ir visus telkti Lietuvos valstybės ateities kūrimui.

Ir Lietuvoje gyvenantys, ir po pasaulį pasklidę tautiečiai yra siejami istorinių, kultūrinių, ekonominių, politinių ryšių. Mus jungia viena kalba, viena Tėvynė. Emigrantų pasklidimą ne visuomet turime vertinti tik neigiamai-jame galima išvelgti ir pozityvią valstybės ir jos politikos, ekonomikos plėtros galimybę.

Susigražinti emigravusius tautiečius galėtume palaipsniui, įgyvendindami ūkio modernizavimo ir sparčios plėtros strategiją, kurios dėka vis didesni svorį įgytų žinių ekonomika ir aukštosiomis technologijomis besiremiantys aukšto produktyvumo sektoriai, garantuojantys ilgalaikį stabilų ekonomikos augimą ir bendros gerovės kilimą, darbo užmokesčio ir pragyvenimo kaštų santykio skirtumo tarp Lietuvos ir Europos šalių mažinimą. Sieksime, kad per 4 metus į LIETUVĄ SUGRĮŽTŲ 100 000 EMIGRANTŲ.

Užsienio reikalų ministerijos užsakymu 2015 m. atlikta emigrantų apklausa 55 šalyse parodė, kad 40 proc., jų domisi grįžimo klausimais, o svarbiausiais veiksniais nurodė darbo, atlyginimo karjeros galimybes. 18 proc. išeivių emigracijos priešastimi laiko negatyvų požiūrį į žmogų, tolerancijos stoką. Net 73 proc. nedalyvaujančių rinkimuose pareiškė, kad balsuotų, jei būtų suteikta tokia galimybė pareikšti savo valią internetu. Absoliučiai daugumai/89 proc./užsienio lietuvių išlaikyti lietuviybę yra svarbu.

Palaikant glaudžius ryšius su emigrantais, atskirų sričių specialistais, galima ir reikia kaupti ir pritaikyti Lietuvoje pažangią užsienio patirtį visose gyvenimo srityse, rengti projektus ES paramai gauti, tobulinti politinius, ekonominius, socialinius, technologinius procesus. Bendradarbiavimą galime plėsti per tokias organizacijas, kaip Pasaulio lietuvių bendruomenė, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, Pasaulio lietuvių specialistų forumai ir kitos nevyriausybines organizacijos. Tarptautinėse įmonėse dirbančių ir savo verslą užsienyje sukūrusių tautiečių pagalba galime ieškoti tarptautinių stažuočių vietų studentams ir specialistams.

Kad emigrantų ryšiai su Tėvyne būtų glaudesni, mes pasisakome už dvigubos pilietybės įtvirtinimą.

Esame įsitikinę, kad lietuvių tautos interesus-neprarasti savo valstybės piliečių. Lietuva-maža valstybė ir kiekvienas žmogus yra reikalingas ir brangus. Jei tokios didelės valstybės, kaip Vokietija, Prancūzija, JAV, brangindamos kiekvieną savo pilietį, toleruoja dvigubą pilietybę, juo labiau tai aktualu Lietuvai. Jei tai neįmanoma pasiekti koreguojant įstatymus, inicijuosime šiuo klausimu referendumą.

Taip pat siūlome įteisinti elektroninį balsavimą-tai leistų išeiviją labiau įtraukti į Lietuvos politinį gyvenimą, aktyvesnį valstybės valdymą.

Manome, kad tikslinga atskirti išeivijos reikalus nuo Užsienio reikalų ministerijos ir Užsienio lietuvių departamentą iškelti į LR Vyriausybės lygį, įkuriant išeivijos reikalų ministeriją, kuriai būtų perduotos visos ryšių su išeivija funkcijos su atitinkamu finansavimu, taip pat Turizmo departamento ir „Globalios Lietuvos“ programos vykdymo funkcijos.

Siūlome įsteigti išeivijos rinkimų apygardą, suteikti galimybę kandidatuoti į Seimą, o taip pat lygiais pagrindais naudotis visuomenine žiniasklaida išeivijos diasporų atstovams.

Kitas pasiūlymas, kurio įgyvendinimas padėtų labiau sutelkti išeiviją - įkurti ES lietuvių bendruomenę, parengti ES lietuvių bendruomenių valdymo modelį, įstatų pagrindus, numatyti jų pastovų struktūrinį finansavimą.

Su emigracija glaudžiai yra susijusios ir imigracijos problemos. Jos gali būti sprendžiamos valstybės bendros migracijos procesų reguliavimo politikos ribose. 2015 m. imigrantų srautas į Lietuvą sudarė 22130 žmonių. Tačiau visu aktualumu iškyla naujas klausimas-ekonominiai migrantai ir pabėgėliai iš karo zonos. Jei emigracija-kiekvienos valstybės rūpestis, tai imigracijos klausimus ES sprendžia kartu. Saugiai pasitelkti trečiųjų šalių piliečius darbui Lietuvoje galėsime tik tuomet, kai turėsime subalansuotą migracijos politiką, realius imigrantų integracijos planus, kurie įvertintų ne tik darbdavių, bet ir visuomenės interesus ir kurių įgyvendinimas būtų finansuojamas darbdavių ir valstybės lėšomis. Turime gerbti į šalį teisėtai atvykusius ir čia gyvenančius kitataučius, kurie pripažįsta ir gerbia mūsų valstybę, laikosi jos įstatymų, siekia integruotis į mūsų visuomenę, vengti jų diskriminacijos pagal odos spalvą, religiją ar įsitikinimus. „Globali Lietuva, tai valstybė, kuri gina savo piliečių ir išeivių teises ir interesus ne tik Lietuvos valstybės atžvelgiu, bet ir plačiąja prasme visų pasaulio valstybių atžvelgiu“

BAIGIAMASIS ŽODIS

Partijų rinkimų programa - tai dokumentas, kurio pagrindu gali būti telkiami visi po platumą pasaulį pasklidę lietuviai ir Lietuvoje gyvenantys valstybės piliečiai. Mūsų valstybėje kol kas dar yra daug neteisybės, korupcijos apraiškų ir kitų negerovių, gajus sovietinis mentalitetas, neįvykdyta liustracija. Daugelyje gyvenimo sričių „išradinėjamas dviratis“, kai tuo tarpu turtingos Vakarų valstybės seniai praėjo tuos savo raidos etapus ir yra sukaupusios vertingą patirtį. Reikia tik su emigrantų pagalba ją pasinaudoti kūrybiškai pritaikant ją prie vietos sąlygų ir aplinkybių.

Kuo mūsų programa skiriasi nuo kitų partijų programų?

IŠSKIRTINIAI MŪSŲ PROGRAMOS BRUOŽAI

1. Mes ypač akcentuojame teisingumo, sąžiningumo, aukštos dorovės principą visose gyvenimo srityse, skelbiame ryžtingą kovą su korupcija, nepotizmu, panaudodami pažangią kitų šalių/Singapūro, Gruzijos/ patirtį.
2. Siekiame mažinti emigraciją, gerindami gyvenimą Lietuvoje, palaikydami glaudesnius bendradarbiavimo ryšius su išeivija.
3. Pasisakome už dvigubą pilietybę, nes nenorime prarasti nė vieno Lietuvos piliečio.
4. Siūlome įgyvendinti elektroninį balsavimą-tai leistų išeiviją labiau įtraukti į Lietuvos politinį gyvenimą.
5. Remdami smulkų ir vidutinį verslą, siūlome pirmaisiais metais iki minimumo sumažinti mokesčius pradedantiems verslą, kaip tai yra JAV ir kitose šalyse, nes monopolinės ir oligopolinės struktūros kartu su valstybe uždusina verslą jau pačioje jo užuomazgoje.
6. Sveikatos sistemą siūlome daugiau orientuoti į sveiką gyvenseną, kuriai šiuo metu skiriama 55 kartus mažiau lėšų negu ligų gydymui/Skandinavijos šalių, Kanados patirtis/.
7. Mūsų vidutinis atlyginimas mažesnis negu kaimyninėse šalyse, nors šalies BVP 1 gyventojui jau siekia 75 proc. ES vidurkio, t. y., viršija Lenkijos/68 proc./, Latvijos/64 proc./ ir beveik prilygsta Estijos BVP 1 gyventojui/76 proc./.
8. Mes-už orią ir padorią senatvę. Mūsų pensijos-vienos mažiausių ES, mūsų kaimynai-lenkai, latviai, estai-gauna didesnes pensijas.
9. Padidintas dėmesys ir parama šeimoms, auginančioms vaikus, vienišoms motinoms, vaikų auklėjimui ir priežiūrai.
10. Lietuva-krikščioniška šalis su savo kultūra, tradicijomis, papročiais, šeimos suvokimu, krikščioniškomis moralės normomis, kurias privalo gerbti kitų tikėjimų žmonės ir ES institucijos.

P.S. Programoje panaudoti Lietuvos statistikos departamento duomenys.

„Drašos kelio“ politinės partijos
Pirmininkas Jonas Varkala

